

AIŠKINAMASIS RAŠTAS 2020-03-03

Dėl Vilniaus metropoliteno projekto pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos projektu

Skelbti Vilniaus metropoliteno projektą ypatingos valstybinės svarbos projektu sąlygoja Europos Komisijos komunikatas (2019.12.11, COM(2019) 640 final) „Europos žaliasis kursas“, kurį pasirašė Lietuvos Respublikos vardu Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda. Šis Komunikatas numato, kad *„Siekiant neutralizuoti poveikį klimatui, transporto išmetamų teršalų kiekį iki 2050 m. reikia sumažinti 90 proc. Prie to turės prisidėti visų rūšių, tame tarpe geležinkelių transportas. Norint, kad transportas būtų tvarus, reikia suteikti pirmenybę naudotojams ir suteikti įperkamesnes, prieinamesnes, sveikesnes ir švaresnes alternatyvas jų dabartiniams judumo įpročiams.“* Komunikato nuostatas Lietuvos valstybinės institucijos privalės vykdyti ir, visų pirma, įdiegti į savo planavimo dokumentus.

Naujuoju ES paramos planavimo periodu 2021-2027 metais smarkiai sumažės parama Lietuvai. Pradėjus vykdyti veiklą pagal LR Seimo priimtą Metropoliteną įgyvendinimo įstatymą, atsirastų naujos investicijos, kurių naudojimas leistų papildyti valstybės biudžetą, atsirastų naujos darbo vietos.

Šiuo metu baigiama statyti 22 km atstumu nuo Lietuvos valstybinės sienos ir 50 km nuo Vilniaus Astravo atominė elektrinė incidento (avarijos) atveju keltų grėsmę Vilniaus ir jo apylinkių gyventojams. Pastatytas metropolitenas leistų užtikrinti gyventojų civilinę saugą Astravo atominės elektrinės incidento atveju.

Susisiekimo ministerijos užsakymu Vilniaus Gedimino technikos universiteto mokslininkai atliko ekonominių bei ekologinių nuostolių, susidarantių dėl transporto spūsčių Vilniaus mieste, skaičiavimus ir nustatė, kad metiniai nuostoliai sudaro 1,7 milijardo eurų t.y. viršija Vilniaus miesto 2019 metų biudžetą 1,8 karto. Europos šalių praktika rodo, kad, pastačius metropoliteną, nuostoliai dėl transporto spūsčių sumažėtų trečdaliu.

Iš visų viešo transporto rūšių metropolitenas pasižymi saugumu, punktualumu, patogumu, greitumu, nepriklausomumu nuo gamtinių sąlygų, geriausiai tenkintų socialinius gyventojų poreikius, pravažiavimo bilieto kaina neviršytų dabartinių viešojo transporto bilieto kainų. Gyventojų apklausos rodo, kad gyventojai prioritetą teikia metropolitenui.

Metropolitenas labai pagerintų Vilniaus įvaizdį kitų Europos valstybių sostinių tarpe, padidėtų miesto prestižas, į miestą atvyktų daugiau užsienio svečių bei turistų.